

[Søren Olesen.]

„under alle omstændigheder er det regeringens agt at stille forslag om tilvejebringelse af øgede statsindtægter i et omfang, der samlet svarer til udgifterne ved loven om uddannelsesfonden.“

Jeg mener netop, det har ret stor betydning, hvordan man tilvejebringer midlerne til administrationen af denne lovgivning, idet der er stor forskel på, om det sker ved en tvangsudskrivning, eller det sker på frivilligt grundlag. Specielt har man nævnt overskuddet fra tipstjenesten og forøgede arveafgifter. Jeg anser det for meget rimeligt, at man anvender overskuddet fra tipstjenesten til ungdommens uddannelse, da ungdommen jo for en stor del er med til at tilvejebringe disse midler; og dertil kommer, at tipstjenesten giver betydelige indtægter i statskassen udover det overskud, man foreslår at lægge beslag på hertil. Man kan godt sige, at det er en måde at narre penge fra folk på, men det er dog frivilligt, om de vil hoppe på limpinden eller ej, og derfor synes jeg ikke, der er noget som helst at indvende imod, at midler, som indkommer på denne eller lignende måde, anvendes til ungdommens uddannelse. Man kunne også nævne præmieobligationerne, hvor staten ligeledes får del i gevinsten, idet en masse af præmierne ikke bliver afhentet; der fremkommer altså et overskud.

Jeg vil også være ivrig tilhænger af en bestemmelse om, at studiefonden kan modtage bidrag ved testamenter og gaver, ja, endda, at sådanne gaver bliver skattefri; men jeg er modstander af, at man udskriver skatter hos mig, for at naboens søn kan studere og opnå en god stilling, al den stund jeg selv har børn, der skal anbringes i praktiske erhverv; dem har jeg ikke alene større ret, men også større pligt til at støtte.

Der er jo det at bemærke, at mange af de studier, som slutter med en eksamen, giver adgang til en livsstilling, endda med pension til slut — hvad også det ærede medlem hr. Jørgen Jørgensen (Lejre) var inde på — medens man i de selvstændige praktiske erhverv skal indskyde kapital for at komme i gang. Vil man nu udskrive skatter hos den ungdom, der sparer sammen til at komme ind i et praktisk erhverv, for at understøtte den ungdom, som studerer og søger uddannelse, så kan jeg ikke se andet,

end at man giver den studerende ungdom en særret på de praktiske erhvervs bekostning. Jeg tror, at når man er kommet et stykke hen ad vejen, vil man møde protester fra den ungdom, som går ind i de praktiske erhverv, eller krav om hjælp til startudgifter. Så er vi nået til det punkt, at alle skal hjælpes, og hvem skal de så hjælpes af? Hjælpen må naturligvis udredes af dem selv, og så er vi ikke nået et skridt videre.

Såfremt den højtærede minister kan finde en form, hvorefter finansieringen kan tilvejebringes ad frivillighedens vej, ved gaver eller testamente eller de andre ting, jeg har nævnt, så tror jeg ikke — efter de udtalelser, der er faldet her i dag — at nogen, hverken i det høje ting eller ude omkring i befolkningen, kan have noget imod; at der ydes den bedst mulige hjælp til ungdommens uddannelse. Jeg tror, det er den vej, vi skal frem. Jeg kan heller ikke forstå, at man har så megen mistillid til den frivillige indsats; der kan gøres meget på den måde, når det sættes i system. Man har jo før set, at hjælp til uddannelse af de unge netop er kommet ad frivillig vej. Jeg tror, det er den vej, man skal slå ind på, når man vil løse det foreliggende problem på en måde, som alle kan give deres tilslutning.

Med hensyn til selve uddannelsesproblemet er der et par udtryk, som den højtærede minister i tale og skrift undertiden har anvendt: dette med „de forkrøblede evner“ og „dannelsesmonopolet“. Nu tror jeg ikke, det er den højtærede undervisningsministers mening at sige, at man ikke kan opnå dannelse ad anden vej, og at ikke evner kan udvikles ad anden vej end ved boglig lærdom. Men disse udtalelser kommer let til at stå som udtryk for en overvurdering af den boglige lærdom som modsætning til den uddannelse, man får ved praktisk arbejde. Som sagt, jeg tror ikke, det er ministerens mening, men jeg vil i hvert fald hævde, at evnerne kan jo udvikles ad mange andre veje end ved studier, og hvis man endelig vil gå ind på det spørgsmål, finder man vel lige så mange smalsporede mennesker blandt dem, der har studeret, som i andre erhverv. Og hvis der ved dannelse skal forstås dette at have kendskab til livet, forståelse af livets love og evne til at indrette sig efter dem, så mener jeg, akkurat det samme gælder her; en sådan livsfor-